

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету
Роман ПАВЕЛКІВ
«18» березня 2024 р.

**ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
З КОНКУРСНОГО ПРЕДМЕТА «УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА»
для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі ПЗСО, НРК5**

Схвалено вченою радою філологічного факультету
Протокол № 3 від «20» березня 2024 р.

Голова вченої ради
філологічного факультету [Signature] Галина НІКОЛАЙЧУК

Схвалено навчально-методичною комісією філологічного факультету
Протокол № 2 від «25» березня 2024 р.

Голова навчально-методичної комісії
філологічного факультету [Signature] Олександр АНТОНЧУК

Голова комісії для проведення співбесід [Signature] Галина НІКОЛАЙЧУК

Розробники: Олександр КИРИЛЬЧУК
Мирослава КРУПКА

Програма співбесіди з конкурсного предмета «Українська література» для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі ПЗСО, НРК5 / О.М.Кирильчук, М.А.Крупка. Рівне : РДГУ, 2024. 11 с.

Розробники:

Кирильчук О.М. кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури;

Крупка М.А., кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри української літератури

Рецензент:

Васюта С.Д., кандидат педагогічних наук, вчитель-методист, вчитель української мови та літератури Рівненського ліцею № 19.

Оздемір О.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри міжкультурної комунікації, теорії, історії та методики викладання зарубіжної літератури.

Програма вступного іспиту з «Української літератури» для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра визначає вимоги до рівня сформованості у межах підготовки в закладі загальної середньої освіти та зміст основних предметних компетентностей, критерії оцінювання та рекомендовану літературу.

Розглянуто на засіданні кафедри української літератури (протокол № 3 від 19 березня 2024 р.).

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2024 р.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	6
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	8
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	10
ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС	11

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма укладена для осіб, які вступають у Рівненський державний гуманітарний університет для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» на основі повної загальної середньої освіти, і призначена допомогти вступникам підготуватися до співбесіди.

Програма співбесіди з української літератури для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» розроблена на основі чинної Програми зовнішнього незалежного оцінювання з української літератури, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 696 від 26.06.2018 р.

Програма включає широкий перелік тем з української літератури. Матеріал програми з української літератури структуровано за такими розділами: «Усна народна творчість», «Давня українська література», «Література кінця XVIII – початку XX ст.», «Література XX століття», «Твори українських письменників-емігрантів», «Сучасний літературний процес (кінець XX – початок XXI ст.)».

Мета співбесіди – визначити рівень засвоєння теоретичних знань і сформованості практичних умінь з української літератури, передбачених програмою повної загальної середньої освіти.

Вступник повинен знати:

- зміст літературних творів, передбачених програмою;
- літературні роди та їх жанрові різновиди;
- особливості естетики бароко, романтизму, реалізму, модернізму (імпресіонізму, експресіонізму, символізму, неокласицизму, неоромантизму), постмодернізму;
- види художніх засобів (алегорія, алітерація, алюзія, анафора, антитеза, асонанс, гіпербола, епітет, епіфора, інверсія, метафора, метонімія, оксиморон, паралелізм, персоніфікація, порівняння, рефрен, риторичне звертання, символ, тавтологія) та комічного (бурлеск, гротеск, гумор, іронія, сарказм, сатира, травестія);
- теоретико-літературні поняття: ліричний герой, персонаж художній образ, тема, ідея, мотив, проблематика художнього твору, композиція, сюжет, сюжетні і поза сюжетні елементи;
- місце літературного тексту в контексті культурної епохи;
- відмінності між естетичними стилями і напрямками в літературі різних періодів;
- художні тексти та головні риси біографії письменників;
- розвиток письменства як безперервний процес естетичного поступу вітчизняної літератури на жанровому, стильовому, образно-художньому рівнях;
- особливості фольклорних та літературних художніх текстів;
- місце й роль митця в літературному процесі.

Вступник повинен вміти:

- розрізняти види й жанри усної народної творчості: різновиди календарно-обрядових пісень (колядки, щедрівки, веснянки, русальські, купальські і жнивварські пісні); суспільно-побутові, історичні та родинно-побутові пісні; думи і балади;
- визначати провідні мотиви творів усної народної творчості, їхні художні особливості;
- розрізняти літературні роди та жанри;
- співвідносити художній твір із відповідним літературним напрямом, стилем течією;
- визначати тему, ідею, проблематику літературних творів;
- характеризувати літературних героїв, коментувати їх дії, почуття та роздуми;
- визначати художні образи і їхню роль у літературному творі;
- окреслювати сюжет художнього твору, визначати сюжетні і позасюжетні елементи у творах;
- визначати провідні мотиви ліричних творів;
- знаходити художні засоби та визначати їхню роль у літературних творах;
- визначати місце і роль письменника в літературному процесі
- знати псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань;
- орієнтуватися в основних тенденціях сучасної української літератури.

Інформація щодо проведення співбесіди:

- допуск вступників до співбесіди здійснюється за умови наявності екзаменаційного листка та документа, який засвідчує особу (паспорта, приписного посвідчення тощо);
- співбесіда проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією РДГУ;
- співбесіда проходить в усній формі;
- під час співбесіди не дозволяється порушувати тишу, спілкуватися з іншими вступниками, користуватися електронними, друкованими, рукописними інформаційними джерелами;
- вступники, які не з'явилися на співбесіду без поважних причин у визначений розкладом час, до участі у подальших випробуваннях не допускаються; за наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть бути допущені до пропущеної співбесіди з дозволу відповідального секретаря приймальної комісії в межах встановлених термінів та розкладу вступних випробувань;
- перескладання співбесіди не дозволяється.

ЗМІСТ СПІВБЕСІДИ

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Усна народна творчість

Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень: тематика, особливості виконання.

Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла»

Жіночі ліричні пісні. Пісні Марусі Чурай: «Засвіт встали козаченьки», «Віють вітри, віють буйні».

Історичні пісні. «Чи не той то Хміль», «Ой Морозе, Морозенку».

Давня українська література

«Повість минулих літ» як літописний звід. «Слово про похід Ігорів». Образи-персонажі. Авторство. Композиція.

Григорій Сковорода. «Всякому місту – звичай і права», «De libertate», «Бджола і Шершень».

Література кінця XVIII – початку XX ст.

Становлення і розвиток нової української літератури.

Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».

Романтизм в українській літературі 1840-60-х років.

Тарас Шевченко. «Катерина», «Заповіт», «Сон (У всякого своя доля)», «Кавказ», «І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм...».

Пантелеймон Куліш. «Чорна рада».

Реалізм. Побутово-етнографічні повісті й романи. Соціальна проблематика.

Іван Нечуй-Левицький. «Кайдашева сім'я».

Панас Мирний та Іван Білик. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?».

Іван Карпенко-Карий. «Мартин Боруля».

Іван Франко. «Чого являєшся мені у сні?», «Мойсей», «Захар Беркут».

Література XX ст.

Модернізм в українській літературі початку XX століття (символізм, імпресіонізм, неоромантизм, експресіонізм, неокласицизм).

Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo».

Леся Українка. «Лісова пісня», «Contra spem spero».

Василь Стефаник. «Камінний хрест».

Ольга Кобилянська. «Valse melancholique».

Микола Вороний. «Блакитна панна».

Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...»

Літературні угруповання та гуртки 1920-30-х років.

Павло Тичина. «Ви знаєте, як липа шелестить», «Пам'яті тридцяти», «О панно Інно».

Максим Рильський. «У теплі дні збирання винограду...».
Володимир Сосюра. «Любіть Україну».
Микола Хвильовий. «Я (Романтика)».
Юрій Яновський. «Майстер корабля».
Валер'ян Підмогильний. «Місто».
Микола Куліш. «Мина Мазайло».
Остап Вишня. «Моя автобіографія», «Сом».
Богдан-Ігор Антонич. «Різдво».
Олександр Довженко. «Зачарована Десна».
Андрій Малишко. «Пісня про рушник».
Василь Симоненко. «Задивляюсь у твої зіниці», «Ти знаєш, що ти людина?», «Лебеді материнства».
Василь Голобородько. «Наша мова».
Олесь Гончар. «Модри Камень».
Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать», «Маруся Чурай».
Григорій Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».
Василь Стус. «Господи, гніву пречистого...».
Іван Драч. «Балада про соняшник».
Дмитро Павличко. «Два кольори».

Твори українських письменників-емігрантів

Іван Багряний. «Тигролови».
Євген Маланюк. «Уривок з поеми».

Сучасний літературний процес (кінець ХХ – початок ХХІ ст.)

Загальний огляд, основні тенденції. Літературні угруповання («Бу-Ба-Бу», «Нова дегенерація», «Пропала грамота», «ЛуГоСад»).

Творчість Ю. Андруховича, О. Забужко, І. Малковича.

Література елітарна і масова. Постмодернізм як один із напрямів мистецтва 90-х років, його риси. Сучасні часописи та альманахи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Рівень професійної компетентності вступників оцінюється за 200-бальною шкалою та шкалою «склав» – «не склав». Виділені чотири рівні компетентності: початковий, середній, достатній, високий.

Таблиця відповідності рівнів компетентності значенням шкали оцінювання відповідей вступника під час співбесіди

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
<p>Початковий Відповіді вступника неправильні, фрагментарні, загалом відсутність розуміння програмового матеріалу.</p>	1-99	не склав
<p>Середній Відповіді вступника окремих аспектів питань програмового матеріалу, але характеризуються поверховістю та фрагментарністю. Спостерігаються неточності у висловленні думки.</p>	100-149	склав
<p>Достатній Відповіді вступника свідчать про правильне і глибоке розуміння сутності питання програмового матеріалу, але містять окремі неточності непринципового характеру.</p>	150-179	
<p>Високий Відповіді вступника демонструють глибоке розуміння сутності питання програмового матеріалу.</p>	180-200	

Критерії оцінювання знань та вмінь вступників з української мови

I рівень – початковий. Відсутність системних знань та навичок їх практичного застосування; відсутність усвідомленого розуміння наукових термінів і понять. Вступник припускається суттєвих граматичних та мовностилістичних помилок.

II рівень – середній. Неповні відповіді на запитання екзаменаторів, труднощі в обґрунтуванні, порушення логіки тверджень; невідповідності та неточності у засвоєнні літературознавчих понять, не завжди доречне їх застосування. Вступник припускається мовленнєвих огріхів.

III рівень – достатній. Загалом змістовний виклад теоретичного матеріалу з однією-двома помилками, які вступник здатен усвідомити. Повні відповіді на запитання екзаменаторів з деякими неточностями; загалом вправне обґрунтування власної думки, допускаються незначні порушення в логіці викладу. Дотримання орфоепічних норм у мовленні.

IV рівень – високий. Глибоке і повне опанування теоретичного матеріалу, точне вживання літературознавчих понять, їх правильне застосування; змістовний, логічний та послідовний виклад питання. Теоретичні положення переконливо проілюстровані прикладами. Вичерпні відповіді на запитання екзаменаторів, виявлення наукової ерудиції. Дотримання орфоепічних норм у мовленні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Навчальні посібники й підручники

1. Авраменко О. Українська література. Хрестоматія. Київ : Грамота, 2020. 416 с.
2. Авраменко О. Українська мова та література : довідник. Київ : Грамота, 2022. 496 с.
3. Авраменко О. Українська література : підручник для 9 класу. Київ : Грамота, 2022. 272с.
4. Авраменко О. Українська література: підручник для 11 класу. Київ : Грамота, 2019. 256с.
5. Авраменко О., Пахаренко В. Українська література : підручник для 10 класу. Київ : Грамота, 2019. 256с.
6. Витвицька С. Українська література. Книга НМТ 2024. Тернопіль : Видавництво «Підручники і посібники», 2021. 464 с.
7. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури : підручник. Київ : Либідь, 2008. 488 с.
8. Давиденко І., Дудар Ю., Матвійчук Т. Українська література : комплексне видання для підготовки ЗНО. Київ : Ліра-К, 2022. 178 с.
9. Калинич О. Українська література : посіб. для підгот. до НМТ. Тернопіль : Астон, 2024. 400 с.
10. Літературознавчий словник-довідник. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 752 с.
11. Радченко І., Орлова О. Українська література. Київ : Літера, 2023. 272 с.
12. Тищенко З.Р., Гарюнова Ю.О., Літвінова І.М., Бутко С.Г. ЗНО-2022. Українська література. Інтерактивна хрестоматія. Харків : Ранок, 2021. 416 с.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

http://community.livejournal.com/ua_mova/ – Живий журнал української мови та літератури.

<http://exlibris.org.ua/> – Українська електронна бібліотека: історія, публіцистика, художня література.

<http://www.ukrlib.com.ua/> – Бібліотека української літератури.

<http://www.ukrtvory.com.ua/> – Бібліотека школяра.

<http://www.litopys.org.ua/> – Першоджерела та інтерпретації — проєкт електронної бібліотеки давньої української літератури.

www.ukrlib.com.ua/ – На цьому сайті подано найбільшу в інтернеті бібліотеку української літератури, а також біографії, стислі перекази, реферати та учнівські твори з української літератури.

<http://aphorism.org.ua/> – українська афористика, давня мудрість, прислів'я, приказки, народні прикмети, цитати.